

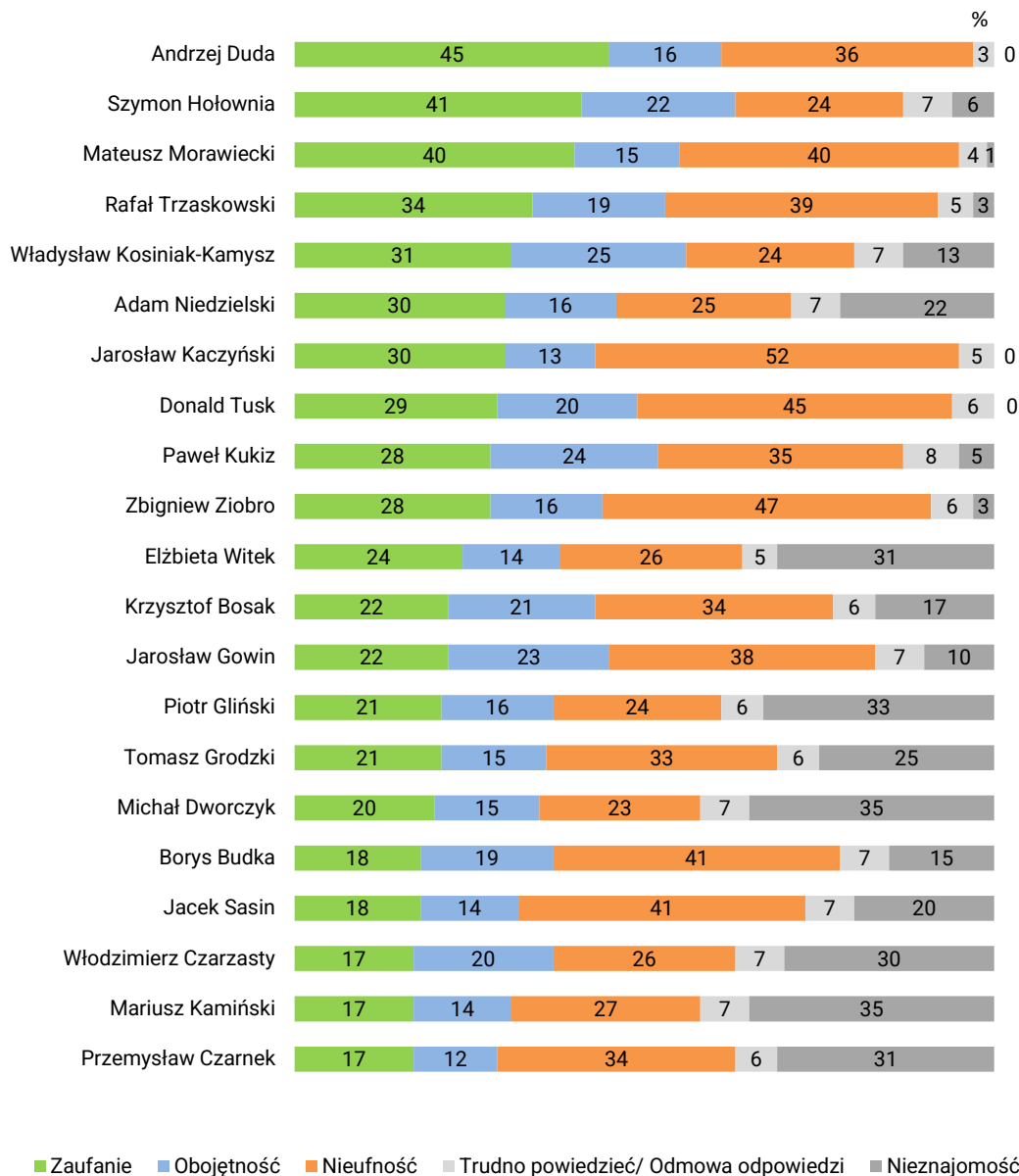
Zaufanie do polityków w lipcu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w lipcu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (374) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 1 do 11 lipca 2021 roku na próbie liczącej 1166 osób (w tym: 67,7% metodą CAPI, 21,4% – CATI i 10,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom – staramy się uwzględnić inne znaczące w danym okresie postaci sceny politycznej. Ankietowani oceniają poszczególnych przedstawicieli klasy politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach¹. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych respondentów, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

W ciągu ostatniego miesiąca w rankingu społecznego zaufania do polityków zaszły jedynie bardzo niewielkie zmiany. Oznacza to, że większość osób pełniących najważniejsze funkcje państwowe oraz partyjne – spośród uwzględnionych w sondażu – nadal częściej spotyka się z nieufnością niż zaufaniem respondentów.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (374) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 1 do 11 lipca 2021 roku na próbie liczącej 1166 osób (w tym: 67,7% metodą CAPI, 21,4% – CATI i 10,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Politykiem wiarygodnym dla największej części badanych pozostaje Andrzej Duda – zaufaniem darzy go 45% dorosłych Polaków. Nieufność wobec prezydenta wyraża 36% ankietowanych.

Wysokie pozycje w rankingu zaufania, z pozytywnymi ocenami mniej więcej dwóch piątych respondentów, zajmują Szymon Hołownia (41%) i premier Mateusz Morawiecki (40%). Mimo porównywanych odsetków deklaracji zaufania wobec obu polityków, społeczny odbiór lidera Polski 2050 jest wyraźnie lepszy niż szefa rządu. W przypadku Mateusza Morawieckiego deklaracje nieufności są bowiem równie częste jak deklaracje zaufania (40%), zaś Szymon Hołownia spotyka się z krytycznym nastawieniem niespełna jednej czwartej ankietowanych (24%, spadek o 3 punkty w porównaniu do czerwca).

Co trzeci badany (34%) deklaruje zaufanie do Rafała Trzaskowskiego. Dla niemal dwóch piątych ankietowanych (39%) wiceprzewodniczący PO i prezydent Warszawy jest jednak politykiem niewiarygodnym.

Zaufanie do sporej grupy polityków spośród wymienionych na naszej liście kształtuje się na poziomie 28%–31%.

Zbliżone notowania mają lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz oraz minister zdrowia Adam Niedzielski. Obaj politycy częściej są odbierani pozytywnie niż negatywnie. Zaufanie do każdego z nich deklaruje mniej niż co trzeci badany (odpowiednio 31% i 30%), nieufność – mniej więcej co czwarty (odpowiednio 24% i 25%).

Dość podobne kształtują się notowania liderów obu dominujących dziś na scenie politycznej formacji – Prawa i Sprawiedliwości oraz Platformy Obywatelskiej. Jarosławowi Kaczyńskiemu ufa 30% badanych, dla ponad połowy ankietowanych (52%) prezes Prawa i Sprawiedliwości nie jest jednak politykiem wiarygodnym. Donald Tusk ma podobny poziom zaufania (29%), jednak mniejszy odsetek oceniających go krytycznie (45%). Donald Tusk od 3 lipca pełni obowiązki przewodniczącego PO, na naszą listę powrócił po kilku latach przerwy. Jego obecne notowania są znacząco gorsze od notowań z końca 2014 roku, kiedy poprzednio o niego pytaliśmy (już po wyborze na stanowisko przewodniczącego Rady Europejskiej), ale nieodległe od tych, jakie otrzymywał pod koniec swojego urzędowania jako Prezes Rady Ministrów. Należy dodać, że Donalda Tuska włączyliśmy na naszą listę już po rozpoczęciu realizacji badania i po jego powrocie na fotel lidera Platformy Obywatelskiej, co oznacza, że na pytanie o stosunek do tego polityka odpowiadało mniej osób (N=950), niż na pytania o pozostałych polityków (N=1166).

Tyle samo osób deklaruje zaufanie do Zbigniewa Ziobro i Pawła Kukiza (po 28%). Obaj politycy częściej otrzymują negatywne niż pozytywne noty, jednak odsetek nieufających ministrowi sprawiedliwości jest znacząco wyższy (47%), niż deklarujących brak zaufania do lidera Kukiz'15 (35%).

Niemal co czwarty badany (24%) ufa marszałek Sejmu Elżbiecie Witek. Tylko nieznacznie więcej osób (26%) ocenia ją krytycznie. Spora grupa badanych (31%) nie kojarzy obecnej marszałek Sejmu.

Zaufaniem nieco więcej niż co piątego ankietowanego cieszą się: Krzysztof Bosak (22%), Jarosław Gowin (22%), Piotr Gliński (21%) i Tomasz Grodzki (21%). W przypadku wszystkich czterech polityków notujemy przewagę deklaracji nieufności nad zaufaniem. Spośród nich stosunkowo najmniej ocen negatywnych uzyskuje wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu Piotr Gliński (24%). Jest on także najmniej znany opinii publicznej spośród wymienionych polityków – nie rozpoznaje go 33% badanych.

Co piąty ankietowany (20%) ufa szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Pełnomocnikowi Rządu do spraw narodowego programu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 Michałowi Dworczykowi. Najprawdopodobniej tzw. afera e-mailowa nadwyrężyła nieco wiarygodność tego polityka: odsetek deklaracji zaufania do niego zmniejszył się bowiem o 4 punkty procentowe, co stanowi największą zmianę rejestrowaną przez CBOS w notowaniach polityków między czerwcem a lipcem. Jednocześnie jednak odsetek wyrażających wobec niego nieufność pozostaje na zbliżonym do czerwcowego i dość niskim poziomie (23%). Spora grupa badanych (35%) nadal nie identyfikuje ministra Michała Dworczyka.

Na kolejnych miejscach rankingu zaufania, z pozytywnymi ocenami mniej niż jednej piątej ankietowanych (17%–18%), plasują się Borys Budka, Jacek Sasin, Włodzimierz Czarzasty, Mariusz Kamiński oraz Przemysław Czarnek. W tej grupie szerzej znani i jednocześnie częściej spotykający się z negatywnym odbiorem społecznym są wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin oraz wiceprzewodniczący PO Borys Budka (po 41% deklaracji nieufności). Pozostali trzej politycy są nieco mniej znani i rzadziej odbierani krytycznie, jednak także w stosunku do nich przeważa negatywne nastawienie. Brak zaufania do ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka deklaruje co trzeci badany (34%), zaś do ministra spraw wewnętrznych i administracji Mariusza Kamińskiego oraz do przewodniczącego Nowej Lewicy Włodzimierza Czarzastego – więcej niż co czwarty (odpowiednio 27% i 26%). W przypadku Borysa Buski i Włodzimierza Czarzastego można mówić o nieznacznym spadku deklaracji nieufności (o 3 punkty procentowe).

TABELA 1

	Odsetki badanych deklarujących					
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	VII 2021	Różnica od VI 2021	VII 2021	Różnica od VI 2021		
Andrzej Duda	45	0	36	-1	16	0
Szymon Hołownia	41	0	24	-3	22	6
Mateusz Morawiecki	40	-1	40	-2	15	1
Rafał Trzaskowski	34	-2	39	-1	19	3
Władysław Kosiniak-Kamysz	31	-1	24	-2	25	13
Adam Niedzielski	30	+1	25	+2	16	22
Jarosław Kaczyński	30	0	52	0	13	0
Donald Tusk	29	-	45	-	20	0
Paweł Kukiz	28	0	35	0	24	5
Zbigniew Ziobro	28	-1	47	+2	16	3
Elżbieta Witek	24	-2	26	+1	14	31
Krzysztof Bosak	22	+2	34	0	21	17
Jarosław Gowin	22	+1	38	0	23	10
Piotr Gliński	21	-1	24	+1	16	33
Tomasz Grodzki	21	-1	33	-2	15	25
Michał Dworczyk	20	-4	23	+1	15	35
Borys Budka	18	+1	41	-3	19	15
Jacek Sasin	18	-2	41	-1	14	20
Włodzimierz Czarzasty	17	+1	26	-3	20	30
Mariusz Kamiński	17	-	27	-	14	35
Przemysław Czarnek	17	-1	34	+1	12	31

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020							2021						
	VII	VIII	IX	X	X/2	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
K. Bosak	-	38	37	34	26	27	27	25	26	25	-	-	20	22
B. Budka	24	19	22	22	23	24	24	22	21	23	21	18	17	18
P. Czarnek	-	-	-	-	15	16	-	-	19	19	18	19	18	17
W. Czarzasty	17	19	19	18	21	22	19	17	20	20	21	19	16	17
A. Duda	54	57	56	59	46	47	50	49	47	45	43	44	45	45
M. Dworczyk	18	-	-	-	-	-	18	20	20	21	23	26	24	20
P. Gliński	26	28	24	25	23	21	22	22	24	24	22	21	22	21
J. Gowin	27	-	29	31	24	27	29	26	26	25	27	25	21	22
T. Grodzki	25	25	25	22	25	24	26	24	23	26	25	22	22	21
Sz. Hołownia	-	51	52	48	50	48	53	50	51	48	42	42	41	41
J. Kaczyński	39	40	39	38	27	27	30	32	30	31	29	29	30	30
M. Kamiński	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	17
W. Kosiniak-Kamysz	41	39	41	39	36	38	37	35	37	37	34	32	32	31
P. Kukiz	-	-	-	-	-	-	-	32	28	30	30	29	28	28
M. Morawiecki	51	54	51	51	41	41	43	44	42	42	38	39	41	40
A. Niedzielski	-	-	-	-	19	23	25	29	28	32	32	31	29	30
J. Sasin	26	26	23	25	21	19	21	20	22	20	19	20	20	18
R. Trzaskowski	-	41	40	35	38	41	39	38	38	39	38	32	36	34
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
E. Witek	33	33	30	29	27	24	26	25	27	24	23	24	26	24
Z. Ziobro	-	44	-	36	30	31	32	29	31	30	29	27	29	28

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020							2021						
	VII	VIII	IX	X	X/2	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
K. Bosak	-	25	24	27	35	37	35	36	37	37	-	-	34	34
B. Budka	35	44	35	39	36	38	36	39	44	43	36	44	44	41
P. Czarnek	-	-	-	-	30	35	-	-	33	35	35	34	33	34
W. Czarzasty	29	29	26	27	28	28	28	29	29	30	27	29	29	26
A. Duda	35	32	36	31	41	42	37	38	41	42	39	39	37	36
M. Dworczyk	16	-	-	-	-	-	18	19	22	20	23	19	22	23
P. Gliński	23	21	22	22	26	29	26	26	27	27	27	25	23	24
J. Gowin	34	-	32	34	39	36	36	34	38	39	35	37	38	38
T. Grodzki	33	34	29	34	30	31	32	32	34	33	33	34	35	33
Sz. Hołownia	-	21	19	23	20	23	19	21	23	23	29	24	27	24
J. Kaczyński	48	46	46	45	61	62	57	55	58	58	55	54	52	52
M. Kamiński	-	-	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	27
W. Kosiniak-Kamysz	24	23	22	24	24	23	24	25	25	25	24	25	26	24
P. Kukiz	-	-	-	-	-	-	-	34	35	34	32	33	35	35
M. Morawiecki	35	32	37	35	45	46	43	43	45	46	44	42	42	40
A. Niedzielski	-	-	-	-	15	16	17	21	24	22	25	23	23	25
J. Sasin	34	32	35	37	43	46	42	41	46	48	46	43	42	41
R. Trzaskowski	-	40	39	43	41	38	40	39	42	40	38	41	40	39
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45
E. Witek	25	23	24	24	29	30	29	28	28	29	29	25	25	26
Z. Ziobro	-	37	-	42	49	49	47	49	48	52	48	47	45	47

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

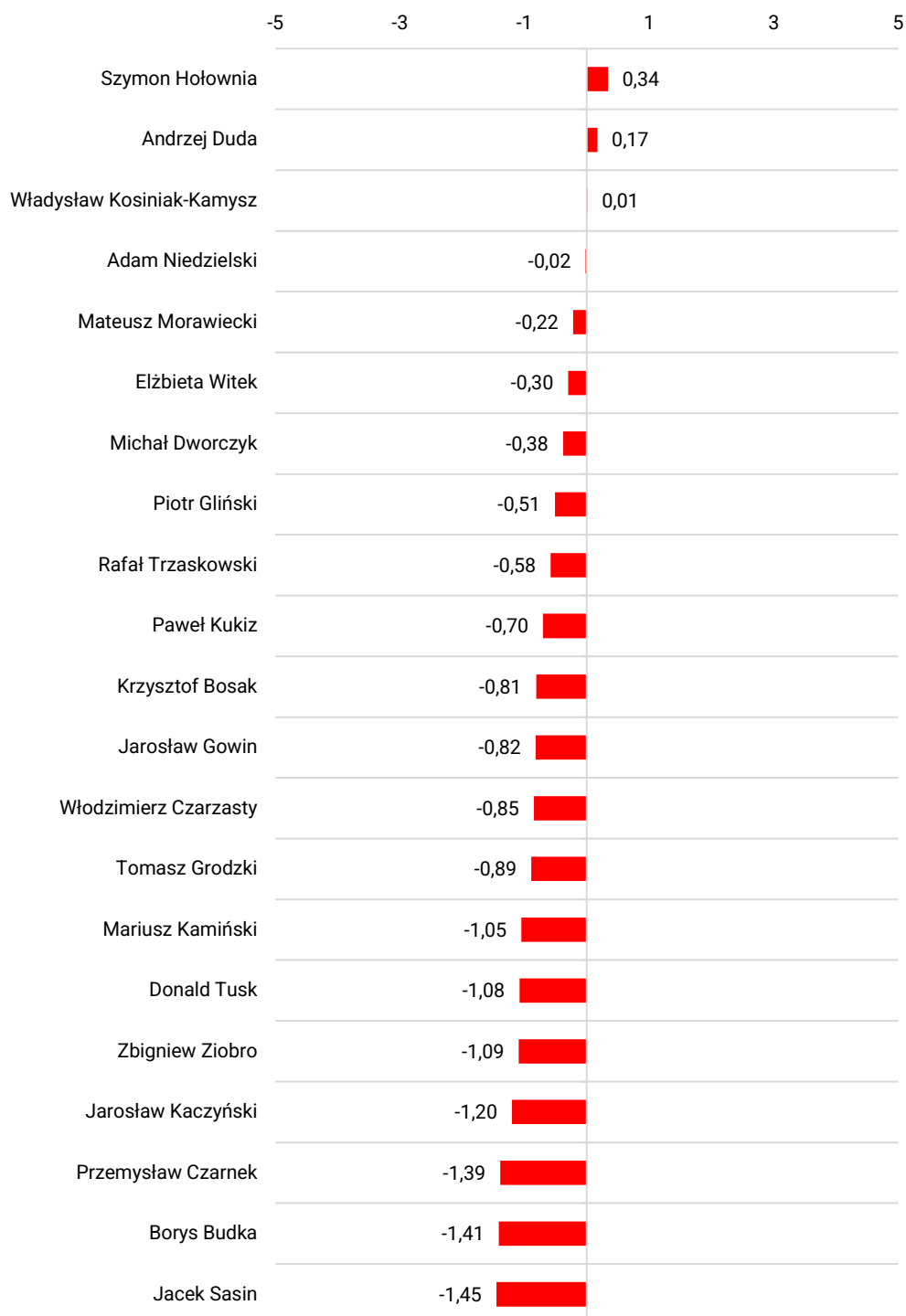
Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Średnie badanych przedstawicieli sceny politycznej, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania–nieufności (od +5 do -5), świadczą o tym, że poziom zaufania do czołowych przedstawicieli polskiej sceny politycznej jest – ogólnie rzecz biorąc – niski. Względnie najlepiej odbieranymi polskimi politykami w lipcu pozostają Szymon Hołownia (średnia 0,34) oraz – mający jednak niższą średnią ocen niż lider Polski 2050 – prezydent Andrzej Duda (0,17).

Wartości średnich bliskie środka skali i świadczące o równowadze siły pozytywnych i negatywnych nastawień uzyskali Władysław Kosinak–Kamysz (0,01) oraz Adam Niedzielski (-0,02). O niewielkiej przewadze nasilenia negatywnych nastawień świadczą średnie premiera Mateusza Morawieckiego (-0,22), Elżbiety Witek (-0,30) oraz Michała Dworczyka (-0,38). Do polityków względnie mniej krytycznie odbieranych można zaliczyć także Piotra Glińskiego (-0,51) oraz Rafała Trzaskowskiego (-0,58).

Pozostali przedstawiciele klasy politycznej budzą silniejsze negatywne emocje. Najbardziej krytycznie ocenianymi politykami spośród uwzględnionych na naszej liście, którzy w lipcu uzyskali podobne średnie na skali zaufania–nieufności, są Jacek Sasin (-1,45), Borys Budka (-1,41) oraz Przemysław Czarnek (-1,39). Niewiele lepiej wypada Jarosław Kaczyński (-1,20). Wyraźnie niekorzystny jest także bilans ocen Zbigniewa Ziobry (-1,09), Donalda Tuska (-1,08) oraz Mariusza Kamińskiego (-1,05). Negatywne nastawienie przeważa również w stosunku do pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków: Tomasza Grodzkiego, Włodzimierza Czarzastego, Jarosława Gowina, Krzysztofa Bosaka oraz Pawła Kukiza (średnie od -0,89 do -0,70).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w lipcu 2021 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Z porównania aktualnych średnich ocen z rejestrowanymi w czerwcu wynika, że niewielkie zmiany w notowaniach polityków okazały się na ogół nieistotne statystycznie. Jedynie w przypadku ministra Michała Dworczyka można mówić o istotnym statystycznie, acz stosunkowo niewielkim, pogorszeniu notowań w lipcu.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	VI 2021	VII 2021	Różnica
Borys Budka	-1,65	-1,41	0,24
Krzysztof Bosak	-0,94	-0,81	0,13
Jarosław Gowin	-0,90	-0,82	0,08
Władysław Kosiniak-Kamysz	-0,07	0,01	0,08
Szymon Hołownia	0,27	0,34	0,07
Jarosław Kaczyński	-1,26	-1,20	0,06
Tomasz Grodzki	-0,92	-0,89	0,03
Włodzimierz Czarzasty	-0,87	-0,85	0,02
Jacek Sasin	-1,46	-1,45	0,01
Rafał Trzaskowski	-0,52	-0,58	-0,06
Mateusz Morawiecki	-0,16	-0,22	-0,06
Andrzej Duda	0,24	0,17	-0,07
Zbigniew Ziobro	-1,01	-1,09	-0,08
Paweł Kukiz	-0,58	-0,70	-0,12
Adam Niedzielski	0,11	-0,02	-0,13
Elżbieta Witek	-0,17	-0,30	-0,13
Piotr Gliński	-0,37	-0,51	-0,14
Przemysław Czarnek	-1,19	-1,39	-0,20
Michał Dworczyk	-0,05	-0,38	-0,33 *

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

Ostatnie miesiące pokazują stabilizację notowań czołowych przedstawicieli klasy politycznej w Polsce. Od czerwca do lipca wizerunkowo stracił jedynie Michał Dworczyk, z którego prywatnej skrzynki mailowej wyciekła korespondencja dotycząca spraw służbowych. Z perspektywy ostatniego roku widoczne jest natomiast pogorszenie postrzegania wielu spośród najważniejszych polityków państwowych i partyjnych.

Podobnie jak w czerwcu do najlepiej odbieranych przedstawicieli sceny politycznej należą prezydent Andrzej Duda oraz lider Polski 2050 Szymon Hołownia. Obaj budzą raczej pozytywne reakcje, jednak żaden z nich nie cieszy się obecnie zaufaniem większości badanych.

Notowania Donalda Tuska, który w lipcu powrócił do krajowej polityki jako lider Platformy Obywatelskiej, są zbliżone do tych, jakie uzyskiwał pod koniec swojego urzędowania jako Prezes Rady Ministrów, a jeszcze przed wyborem na stanowisko przewodniczącego Rady Europejskiej. Nastawienie do niego kształtuje się dość podobnie jak stosunek do jego głównego politycznego rywala – Jarosława Kaczyńskiego, choć rzadziej niż lider PiS spotyka się on z nieufnością badanych.

Opracowała

Beata Roguska